

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a z členov JUDr. Ing. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci navrhovateľa: **A.**, nar. X., štátny príslušník Somálska, t. č. miesto pobytu Útvar policajného zaistenia pre cudzincov S., zastúpený Advokátskou kanceláriou Š., s.r.o., so sídlom M. proti odporcovi: **Oddelenie hraničnej kontroly Policajného zboru Podhorod',** Prezídium Policajného zboru, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstvo hraničnej polície Sobrance, Podhorod' č. 171 o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. p. PPZ-HCP-SO10-126-014/2011 zo dňa 20.6.2011, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 2Sp/15/2011-26 zo dňa 22. júla 2011, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 2Sp/15/2011-26 zo dňa 22. júla 2011 **z m e ň u j e** tak, že rozhodnutie odporcu č. p. PPZ-HCP-SO10-126-014/2011 zo dňa 20.6.2011 **z r u š u j e a v e c m u v r a c i a** na ďalšie konanie.

Navrhovateľovi náhradu trov konania **nepriznáva.**

O d ô v o d n e n i e :

I.**Predmet veci**

Krajský súd v Košiciach rozsudkom uvedeným vo výroku, potvrdil rozhodnutie č. p. PPZ-HCP-SO10-126-014/2011 zo dňa 20.6.2011, ktorým odporca podľa § 62 ods. 1 písm. a) zákona č. 48/2002 Z.z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len zákon o pobyte cudzincov) zaistil dňom 20.6.2011 o 11.35 hod. navrhovateľa na čas nevyhnutne potrebný, najviac na 6 mesiacov a zároveň ho podľa § 62 ods. 3, 4 zákona o pobyte cudzincov umiestnil do Útvaru policajného zaistenia pre cudzincov S.

Krajský súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia odporcu dospel k záveru, že opravný prostriedok navrhovateľa nie je dôvodný, nakoľko rozhodnutie odporcu je v plnej miere zákonné a správne, odporca dostatočne zistil skutkový stav veci a vyvodil z neho i správny právny záver.

Krajský súd sa nestotožnil s námietkou navrhovateľa, že z výroku napadnutého rozhodnutia nevyplýva, pre ktorý z dôvodov uvedených v § 62 ods. 1 písm. a) zákona o pobyte cudzincov bol navrhovateľ zaistený, pretože z výroku rozhodnutia odporcu o zaistení navrhovateľa, rovnako ako z odôvodnenia tohto rozhodnutia, podľa krajského súdu vyplýva, že navrhovateľ bol zaistený za účelom výkonu trestu vyhostenia, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu v Michalovciach zo dňa 20.6.2011 sp. zn. OT/27/2011 na dobu troch rokov pre trestný čin podľa § 348 ods. 1 Trestného zákona. Za nedôvodnú považoval krajský súd aj námietku, že výrok rozhodnutia nekorešponduje s odôvodnením rozhodnutia. V odôvodnení rozhodnutia je uvedený rozsudok okresného súdu, ktorým bol navrhovateľovi uložený trest vyhostenia na dobu troch rokov pre trestný čin marenia výkonu úradného rozhodnutia na tom základe, že navrhovateľ nerešpektoval rozhodnutie OHK PZ Zboj pod PPZ-HCP-SO18-106-006/2011 zo dňa 3.5.2011 o administratívnom vyhostení a opätovne nelegálne prekročil štátnu hranicu medzi Ukrajinou republikou a Slovenskou republikou (ďalej len SR) do jej vnútrozemia. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa odporca zaoberal tiež väzbami navrhovateľa na SR a konštatoval, že na území SR nemá žiadne rodinné väzby a zaoberal sa aj skutočnosťou, že navrhovateľ v zápisnici o výsluchu obvineného dňa 17.6.2011 prejavil vôľu o udelenie azylu na území SR. Po právoplatne uloženom treste vyhostenia a po vydaní príkazu sudcu na realizáciu tohto trestu, postupoval

odporca v súlade s ustanovením § 3 ods. 8 zákona o azyle, podľa ktorého ak cudzinec požiada o udelenie azylu alebo o poskytnutie doplnkovej ochrany na policajnom útvare, ktorý nie je príslušný na prijatie vyhlásenia podľa odseku 2, policajný útvar je povinný poučiť cudzinca o tom, ktorý policajný útvar je príslušný na prijatie vyhlásenia, a ak nerozhodne o zaistení cudzinca a o jeho umiestnení v zariadení pre cudzincov podľa osobitného predpisu, vydá cudzincovi doklad na prepravu s platnosťou 24 hodín. Pokiaľ ide o povinnosť správneho orgánu v rámci rozhodovania o zaistení skúmať, či zaistením osoby bol naplnený účel vyplývajúci z príslušných zákonných ustanovení a či rozhodnutím o zaistení nedošlo k neprimeranému zásahu do práv účastníka chránených inými právnymi predpismi, krajský súd uviedol, že odporca postupoval správne a v súlade so zákonom, pričom v konaní bola preukázaná odôvodnenosť zaistenia navrhovateľa pre účel výkonu trestu vyhostenia a zároveň bola preukázaná dôvodnosť zásadného zásahu do jeho osobnej slobody, spočívajúceho v jeho umiestnení do ÚPZC v S.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti krajský súd napadnuté rozhodnutie odporcu ako zákonné potvrdil.

II.

Stručné zhrnutie argumentácie odvolacích dôvodov navrhovateľa

Proti tomuto rozhodnutiu podal navrhovateľ prostredníctvom svojho zástupcu včas odvolanie, nakoľko s napadnutým rozsudkom nesúhlasí z dôvodu uvedeného v § 205 ods. 2 písm. f) OSP, teda z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci.

Navrhovateľ vo svojom odvolaní uviedol, že z napadnutého rozhodnutia odporcu vyplýva, že navrhovateľ dňa 17. júna 2011, v trestnom konaní, prejavil vôľu požiadať o azyl. Dňa 20. júna 2011 po vydaní trestného rozsudku Okresného súdu Michalovce sp. zn.: OT 27/2011 bol navrhovateľ poučený o tom, že má právo vzdať sa práva na podanie odvolania s tým, že v prípade, ak sa svojho práva nevzdá, nebude prepustený a ak sa ho vzdá, bude prepustený. Navrhovateľ sa preto svojho práva na podanie odvolania vzdal s predpokladom, že bude prepustený a bude mu umožnené požiadať o azyl. Namiesto toho, aby bol inštruovaný k tomu, kde a ako má podať vyhlásenie žiadateľa o azyl, bol zaistený a až po zaistení bol poučený o tom, že príslušným na prijatie jeho vyhlásenia žiadateľa o azyl

je ÚPZC S.. Ak by mu bolo riadne umožnené požiadať o azyl, bol by oprávnený zdržiavať sa na území Slovenskej republiky. Ide tu o neoprávnený zásah príslušných orgánov do práv navrhovateľa. Podľa navrhovateľa ide o konštantnú prax odporcu. Podľa názoru navrhovateľa odporca mal povinnosť poučiť cudzinca o orgáne príslušnom na podanie vyhlásenia predtým ako ho zaistil resp. mu vydal doklad na prepravu. Z rozhodnutia odporcu nie je podľa navrhovateľa zrejmé, prečo odporca navrhovateľa zaistil, a prečo mu nevydal doklad na prepravu, aby mu umožnil podať vyhlásenie žiadateľa o azyl. Rozhodnutie odporcu nepovažoval navrhovateľ za riadne odôvodnené. Podľa neho je nezrozumiteľné. Krajský súd podľa názoru navrhovateľa vec nesprávne právne posúdil, nevysporiadal sa s námietkou v súvislosti s aplikáciou relevantných predpisov pre zaistenie cudzinca, a to tzv. návratovej smernice a Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Z rozhodnutia odporcu nevyplýva, že by skúmal otázku efektívnosti a účelnosti rozhodnutia. Počas trvania azylového konania nie je možné žiadateľa o azyl vyhostiť. Vyhostiteľnosť je teda limitom zaistenia, a ak nie je daná reálna vyhostiteľnosť cudzinca, nie je možné takéhoto cudzinca zaistiť za účelom realizácie vyhostenia. Ak nie je cudzinec vyhostiteľný, nie je jeho zaistenie ani efektívne, ani účelné.

Navrhovateľ v závere odvolania požiadal o urýchlené rozhodnutie v zmysle článku 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a navrhoval, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zmenil rozsudok krajského súdu tak, že rozhodnutie odporcu zrušuje a vracia vec odporcovi na ďalšie konanie.

II.

Stručné zhrnutie argumentácie odvolacích dôvodov odporcu

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa vyjadril tak, že zotrváva na dôvodoch uvedených v preskúmanom rozhodnutí, nakoľko boli splnené všetky zákonné dôvody uvedené v § 62 ods. 1 písm. a) zákona o pobyte cudzincov. Odporca ďalej uviedol, že bol písomne požiadaný Okresným súdom v Michalovciach o vykonanie vyhostenia navrhovateľa z územia Slovenskej republiky v zmysle uloženého trestu vyhostenia podľa právoplatného rozsudku. Na základe tejto žiadosti vydal rozhodnutie o zaistení navrhovateľa a o jeho umiestnení v ÚPZC S.. Súčasný právny systém Slovenskej republiky podľa odporcu nedáva

inú možnosť v tomto konkrétnom prípade k vykonaniu rozhodnutia súdu ako bola realizovaná.

Námietky k vzdaniu sa odvolania na súde, ako aj ďalšie úvahy právneho zástupcu v tejto súvislosti považuje odporca za irelevantné, vzhľadom na to, že konanie o zaistení navrhovateľa začalo po doručení žiadosti na OHK PZ Podhorod' o vykonanie trestu vyhostenia Okresného súdu Michalovce. Na námietku navrhovateľa, že ak by navrhovateľovi bolo umožnené riadne požiadať o azyl, bol by v zmysle § 22 ods. 1 zákona o azyle oprávnený zdržiavať sa na území SR, odporca upriamil pozornosť na druhú časť vety, ktorá v námietke právneho zástupcu uvedená nie je a má zásadný význam pre výklad tohto ustanovenia. V konaní o zaistení navrhovateľ nie je žiadateľom o azyl v zmysle § 2 písm. h) zákona o azyle, takže aj túto námietku považuje odporca za irelevantnú. Na námietku, že nebol dodržaný zákonný postup pri uplatnení ustanovenia § 3 ods. 8 zákona o azyle tým, že odporca poučil navrhovateľa o tom, ktorý orgán je príslušný na prijatie vyhlásenia žiadateľa o azyl až potom, čo ho zaistil, navrhovateľ uviedol, že toto ustanovenie neukladá poučenie vykonať písomne. Prax je taká, že osoba sa ihneď ako je to možné po jej prejave vôle požiadať o azyl ústne poučí, že takéto vyhlásenie podľa právnych predpisov SR nie je kompetentný prijať policajný útvar, na ktorom sa nachádza, ale musí ho podať príslušnému orgánu. Ak je nepochybné, že sú naplnené všetky dôvody k zaisteniu osoby, je vykonané poučenie o konkrétnej možnosti, že príslušným na prijatie vyhlásenia o udelenie azylu je ÚPZC S.. Následne v odôvodnení o zaistení sa osoba iba opakovane informuje, kto je príslušným na prijatie vyhlásenia o udelenie azylu. Tak tomu bolo aj v tomto prípade a poučenie nebolo vykonané potom, ako sa to uvádza v odvolaní. Za nedôvodnú považuje navrhovateľ aj námietku, že splnenie podmienok na vydanie rozhodnutia o zaistení spôsobili príslušné orgány. Rovnako za nelogické považuje odporca tvrdenie právneho zástupcu navrhovateľa, že namiesto riadneho informovania o možnostiach podať vyhlásenie žiadateľa o azyl sú účastníci konania zaistení. Iba ak nie sú splnené zákonné podmienky pre zaistenie, postupuje sa podľa ďalšej vety, čiže vydaním dokladu na prepravu. Námietku, že nebol dodržaný zákonný postup a z dvoch alternatív si odporca vybral ako vhodnejšiu pozbavenie osobnej slobody navrhovateľa, považuje odporca tiež za nedôvodnú. Odôvodnenie obsahuje všetky potrebné náležitosti uvádzané v námietke navrhovateľa. Bezdôvodná je aj námietka, že vo výroku rozhodnutia nie je to, že je vydané za účelom výkonu trestu vyhostenia, nakoľko je potrebné to iba z výroku prečítať. Dôvodom zaistenia je existencia rizika úteku, čo potvrdzuje modus

operandi štátnych príslušníkov Somálska, ktorý po nelegálnom prekročení SR-UA hranice pod identitou maloletých bez sprievodu sú umiestňovaní do Detského domova Horné Orechové, ktorý potom organizovane opúšťajú a pokračujú mimo územie SR, tiež zneužívajú azylovú procedúru SR s cieľom dostať sa mimo územia SR do krajiny, ktorá je z ich pohľadu ekonomicky výhodnejšia. K námietke efektívnosti a účelnosti rozhodnutia o zaistení odôvodňovanú v odvolaní nemožnosťou vyhostenia s tým, že počas trvania azylového konania nie je možné žiadateľa o azyl vyhostiť, odporca uviedol, že navrhovateľ v konaní o zaistení nemal štatút žiadateľa o azyl. Z praxe je mnoho prípadov, kedy je zneužívaná azylová procedúra pre získanie voľného pohybu cudzincami. Zákon o azyle a zákon o pobyte cudzincov preto na to pamätá a tento postup upravuje.

Na záver odporca uviedol, že má za to, že svojim postupom nijako nepoškodil navrhovateľa v jeho právach a právom chránených záujmoch, rozhodnutie o zaistení navrhovateľa bolo vydané zákonným spôsobom a pozbavenie osobnej slobody bolo efektívne a účelné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z) dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné zmeniť. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 OSP, s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.supcourt.gov.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 13. septembra 2011 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP).

Podľa § 244 ods. 1 OSP v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 250l ods. 1 OSP podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku „Rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov“ sa postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov.

Pokiaľ v tretej hlave piatej časti Občianskeho súdneho poriadku nie je ustanovené inak, použije sa primerane ustanovenie druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku s výnimkou § 250a.

Správny súd pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu v konkrétnej veci posudzuje, či vykonané dôkazy, z ktorých správny orgán vychádza, nie sú pochybné, najmä kvôli prameňu, z ktorého pochádzajú alebo pre porušenie niektorej procesnej zásady správneho konania. Ďalej správny súd posudzuje, či vykonané dôkazy logicky robia vôbec skutkový záver, ku ktorému správny orgán dospel. Správny súd pri preskúvaní zákonnosti správneho rozhodnutia a postupu správneho orgánu posudzuje, či správny orgán aplikoval na predmetnú právnu vec relevantný právny predpis.

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu č. p. PPZ-HCP-SO10-126-014/2011 zo dňa 20.6.2011, ktorým odporca podľa § 62 ods. 1 písm. a) zákona o pobyte cudzincov zaistil dňom 20.6.2011 o 11.35 hod. navrhovateľa na čas nevyhnutne potrebný, najviac na 6 mesiacov a zároveň podľa § 62 ods. 3, 4 zákona o pobyte cudzincov ho umiestnil do Útvaru policajného zaistenia pre cudzincov S.

Preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa v opravnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Z obsahu administratívneho spisu odvolací súd zistil, že rozhodnutím Oddelenia hraničnej kontroly Zboj č. p.: PPZ-HCP-SO18-106-006/2011 z 3.5.2011 bol navrhovateľ administratívne vyhostený z územia SR na územie Ukrajiny a zároveň mu bol uložený zákaz vstupu na územie SR na dobu 5 rokov, t. j. do 2.5.2016. Navrhovateľ nelegálne prekročil štátnu hranicu medzi Ukrajinou a Slovenskou republikou, pričom bol v obci Podhorod' okres Sobrance zadržaný a kontrolovaný hliadkou OHK PZ Podhorod'. Rozhodnutím OT/27/2011 z 20.6.2011 bol navrhovateľ uznaný vinným z prečinu marenia úradného rozhodnutia podľa § 384 ods. 1 písm. c) Trestného zákona pretože napriek tomu,

že mu bol uložený zákaz vstupu na územie SR a zároveň bol administratívne vyhostený z územia SR, nerešpektoval toto rozhodnutie a opätovne nelegálne vstúpil na územie SR, pričom bol na zastávke SAD v obci Podhorod' kontrolovaný hliadkou OHK PZ Podhorod'. Následne bol odporca Okresným súdom Michalovce požiadaný o vyhostenie navrhovateľa z územia Slovenskej republiky v zmysle uloženého trestu vyhostenia.

IV.

Argumentácia rozhodnutia odporcu

Na základe žiadosti Okresného súdu Michalovce vydal odporca dňa 20.6.2011 rozhodnutie č. p. PPZ-HCP-SO10-126-014/2011, ktorým podľa § 62 ods. 1 písm. a) zákona o pobyte cudzincov zaistil dňom 20.6.2011 o 11.35 hod. navrhovateľa na čas nevyhnutne potrebný, najviac na 6 mesiacov a zároveň podľa § 62 ods. 3, 4 zákona o pobyte cudzincov ho umiestnil do Útvaru policajného zaistenia pre cudzincov S.. Navrhovateľ bol zaistený za účelom výkonu trestu vyhostenia podľa rozsudku Okresného súdu v Michalovciach OT/27/2011 z 20.6.2011. Odporca vzal do úvahy aj to, že navrhovateľ nemá na území SR žiadne rodinné väzby. V odôvodnení svojho rozhodnutia odporca ďalej uviedol, že navrhovateľ bol poučený, že príslušným na prijatie vyhlásenia o udelenie azylu je ÚPZC S.

Podľa § 62 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov policajt je oprávnený zaistiť cudzinca na účel:

- a) výkonu jeho administratívneho vyhostenia alebo výkonu trestu vyhostenia,
- b) výkonu jeho prevozu podľa osobitného predpisu, alebo
- c) jeho vrátenia podľa osobitného predpisu, ak neoprávnene vstúpil na územie Slovenskej republiky alebo sa neoprávnene zdržiava na území Slovenskej republiky.

Podľa § 62 ods. 2 zákona o pobyte cudzincov, podanie vyhlásenia podľa osobitného zákona (zákon č. 480/2002 Z.z. o azyle) alebo požiadanie cudzinca o dobrovoľný návrat nie je dôvodom na prepustenie zaisteného cudzinca. Konanie podľa osobitného zákona nie je zaistením dotknuté.

Podľa § 62 ods. 3 o pobyte cudzincov, cudzinec môže byť zaistený na čas nevyhnutne potrebný, najviac však na šesť mesiacov.

Nevyhnutným predpokladom pre vydanie rozhodnutia o zaistení je v zmysle § 62 ods. 1 písm. a) zákona o pobyte cudzincov preukázanie existencie rozhodnutia o vyhostení.

Podľa článku 5 ods. 1 písm. f) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody, okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom:

f) zákonné zatknutie, alebo iné pozbavenie slobody osoby, aby sa zabránilo jej nedovolenému vstupu na územie alebo osoby, proti ktorej prebieha konanie o vyhostenie alebo vydanie.

Odvolačí súd sa nestotožnil s námietkou týkajúcou sa žiadosti navrhovateľa o udelenie azylu.

Podľa § 62 ods. 2 zákona o pobyte cudzincov, konanie podľa zákona o azyle nie je zaistením cudzinca dotknuté.

Za dôvodné však považuje odvolací súd námietky týkajúce sa efektívnosti a účelu zaistenia.

Z rozhodnutia odporcu vyplýva, že navrhovateľ zaistil na maximálne možnú dobu, a to 6 mesiacov, pritom otázkami efektívnosti a účelnosti zaistenia sa vôbec nezaoberal.

V.

Argumentácia rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 264/09-81 zo dňa 19.10.2010

Najvyšší súd SR v súvislosti s odvolacími námietkami navrhovateľa ohľadne efektívnosti a účelnosti jeho zaistenia dáva do pozornosti právny názor Ústavného súdu SR vyslovený v náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 264/09-81 zo dňa 19.10.2010, z ktorého vyplynulo, že *konanie o zaistení, ktorého sa týkala prejednávajúca sťažnosť a konanie o vyhostení sú síce dve odlišné konania, ale v žiadnom prípade nie sú úplne nezávislé či izolované. Uvedené konštatovanie podľa ústavného súdu vyplýva zo samotného účelu*

zaistenia, ktorým bolo v danom prípade výkon administratívneho vyhostenia. Zákon umožňuje štátu, aby vo vhodných prípadoch mal vo fyzickej dispozícii osobu, u ktorej prebieha vyhost'ovacie konanie, aby mohlo byť vyhostenie realizované. Z tohto pohľadu je potrebné vnímať aj nevyhnutnosť zaistenia. Administratívne zaistenie nemusí byť nevyhnutné tým spôsobom, ako je to pri väzbe v trestnom konaní, kde musia byť naplnené väzobné dôvody. V zásade tu platí úplne tradičný koncept nevyhnutnosti v zmysle hľadania menej závažného zásahu do základných slobôd. Výnimkou je situácia, ak samo vnútroštátne právo zakotvuje podmienku nevyhnutnosti. Vtedy sa z pohľadu EŠP posudzuje nevyhnutnosť v rámci posúdenia zákonnosti zaistenia. Slovenská právna úprava požiadavku nevyhnutnosti neupravuje, preto tento prvok nie je potrebné takto skúmať. V tomto zmysle nie je podľa ústavného súdu správny argument sťažovateľa nevyhnutnosťou. To však neznamená, že zaistenie môže byť svojvoľné. Jeho limitom je práve naplnenie účelu, a to reálnosť vyhostenia, vyhostiteľnosť cudzinca, pričom konanie o vyhostení musí byť vedené s riadnou starostlivosťou.

Podľa ústavného súdu obmedzenie osobnej slobody je viazané na účel zaistenia. Medzi zaistením a jeho účelom je úzka súvislosť. I keď definitívny záver týkajúci sa vyhostenia padne v inom konaní, súd nemôže ani pri rozhodovaní o zaistení ignorovať zjavné fakty, ktoré bránia vyhosteniu.

Pri osobnej slobode je veľmi bezprostredne, priam na nerozlíšenie previazaný hmotnoprávny a procesnoprávny komponent. Nie je náhoda, že práve ochrana osobnej slobody je tak podrobne upravená v ústave a dohovore.

VI.

Právny názor Najvyššieho súdu SR

Ako vyplynulo z obsahu administratívneho spisu, odporca zdôvodnil rozhodnutie o zaistení navrhovateľa preukázanou dôkaznou situáciou, za ktorú označil existenciu

právoplatného rozhodnutia Okresného súdu v Michalovciach sp. zn. OT/27/2011 zo dňa 20.6.2011 o uznaní navrhovateľa vinným za prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. c/ TZ, za čo mu bol uložený trest vyhostenia na dobu 3 rokov. Rozhodnutie súdu nadobudlo právoplatnosť dňa 20.6.2011.

Ako správne konštatoval krajský súd, navrhovateľ bol zaistený za účelom výkonu trestu vyhostenia.

Pokiaľ navrhovateľ namietal, že odporca sa účelnosťou a efektívnosťou rozhodnutia o zaistení, nezoberal, táto námietka bola dôvodná a bolo povinnosťou krajského súdu sa touto námietkou zaoberať, najmä z pohľadu reálnosti jeho vyhostiteľnosti do krajiny jeho pôvodu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky pritom dáva do pozornosti, že z obsahu administratívneho spisu nevyplývalo, že by správny orgán v súvislosti s krajinou pôvodu navrhovateľa, resp. inou treťou krajinou skúmal prekážky vyhostenia. Z uvedeného možno usúdiť, že správny orgán neskúmal možnosť vyhostenia navrhovateľa do krajiny pôvodu ani inej tretej krajiny.

Z citovaného nálezu ústavného súdu vyplývalo, že konanie o zaistení, ktoré je predmetom súdneho prieskumu a konanie o vyhostení sú síce dve odlišné konania, ale v žiadnom prípade nie sú úplne nezávislé či izolované.

Limitom naplnenia účelu zaistenia, aby sa predchádzalo svojvôli pri zaistení je reálnosť vyhostenia, teda vyhostiteľnosť cudzinca, pričom odvolací súd dáva do pozornosti, že konanie o vyhostení musí byť vedené s riadnou starostlivosťou. Bolo preto povinnosťou krajského súdu relevantne posúdiť, či správne orgány s riadnou starostlivosťou pristupovali k prevereniu možnosti vyhostenia navrhovateľa do krajiny jeho pôvodu, resp. tretej krajiny.

Navrhovateľ totiž namietal, že k jeho zaisteniu došlo v rozpore s článkom 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Priamo Dohovor v texte čl. 5 ods. 1 písm. f/ uvádza, že pozbaviť osobnú slobodu možno u osoby, proti ktorej prebieha konanie o vyhostenie.

Prebiehaním konania, tak ako to uviedol aj ústavný súd odvolávajúc sa na rozhodnutia ESĽP, ktorý sa viackrát zaoberal vzťahom medzi zaistením a jeho účelom (vo veci Samie Ali v. Suisse, sťažnosť č. 24881/94, správa prijatá 26.2.1997, Abdolkhani and Karimnia v. Turkey), resp. rozhodnutie Nejvyššího správního soudu ČR sp. zn. 1As 12/2009-61 vo veci Kamran K. proti Policii ČR o zaistení,) **nemožno rozumieť len formálne začatie či priebeh takéhoto konania, ale aj reálnosť vyhostenia.**

Z domácej právnej úpravy, zo záväznej judikatúry ESĽP ale aj z komparatívnej judikatúry a vôbec z podstaty zaistenia za účelom vyhostenia podľa najvyššieho súdu vyplýva, že **logickým predpokladom zaistenia cudzinca je, že jeho účel bude môcť byť naplnený, preto je potrebné pri rozhodovaní o zaistení cudzinca zvážiť, či je výkon správneho vyhostenia, resp. trestu vyhostenia uloženého v trestnom konaní aspoň potenciálne možný.**

Reálnosťou vyhostenia navrhovateľa do krajiny pôvodu sa správny orgán nezaoberal a pokiaľ krajský súd neprihliadol na námietku navrhovateľa ohľadne neúčelnosti jeho zaistenia (*ak nie je účelné a efektívne rozhodnutie o administratívnom vyhostení navrhovateľa nemôže byť efektívne a účelné ani rozhodnutie o jeho zaistenia*) pochybil. Podľa Najvyššieho súdu Slovenskej republiky totiž neobstojí argumentácia krajského súdu, že súd sa v rámci prieskumu rozhodnutia o zaistení cudzinca musí obmedziť len na posúdenie splnenia zákonných podmienok pre vydanie takéhoto rozhodnutia, t. j. či bola splnená podmienka existencie rozhodnutia o administratívnom alebo trestnom vyhostení.

Námietky navrhovateľa týkajúce sa účelnosti a efektívnosti zaistenia navrhovateľa zostali tak zo strany krajského súdu nezodpovedané a bez odpovede na to, či takýto postup bol v súlade so zákonom o pobyte cudzincov a čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd aj v nadväznosti na judikatúru ESĽP, ktorý sa viackrát zaoberal vzťahom medzi zaistením a jeho účelom, nebolo možné dospieť k záveru, že rozhodnutie odporcu o zaistení navrhovateľa na účely výkonu trestu vyhostenia bolo v súlade so zákonom o pobyte cudzincov a neobstojí ani záver krajského súdu, že takéto rozhodnutie nie je v rozpore s medzinárodnými zmluvami.

Najvyšší súd SR dospel k záveru, že odporca sa nezaoberal vyhostiteľnosťou navrhovateľa do krajiny pôvodu navrhovateľa resp. inej tretej krajiny.

Na základe uvedeného Najvyšší súd SR dospel k záveru, že neboli splnené podmienky pre zaistenie navrhovateľa, hoci formálne existovalo právoplatné rozhodnutie o vyhostení v rámci trestného konania.

VII.

Záver a trovy konania

Z vyššie uvedených dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že námietky navrhovateľa týkajúce sa efektívnosti a účelnosti rozhodnutia o zaistení, vzhľadom na absenciu skúmania podmienok vyhostiteľnosti navrhovateľa do krajiny jeho pôvodu boli dôvodné a tieto boli schopné vyvolať pochybnosti o zákonnosti napadnutého rozhodnutia odporcu o zaistení navrhovateľa.

Pokiaľ teda krajský súd na tieto námietky neprihliadol, resp. ich považoval za nedôvodné a rozhodnutie odporcu o zaistení navrhovateľa vyhodnotil ako rozhodnutie vydané v súlade so zákonom o pobyte cudzincov a v súlade s medzinárodnými zmluvami, Najvyšší súd Slovenskej republiky sa s takýmto

právnym záverom krajského súdu nestotožnil a dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné podľa § 220 OSP zmeniť tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal odvolací súd z § 224 ods. 2 v spojení s § 250k ods. 1 OSP a v zmysle § 151 ods. 2 OSP. *Úspešnému navrhovateľovi nepriznal náhradu trov konania, pretože trovy právneho zastúpenia si neuplatnil a ani ich nevyčísľil v zákonnej lehote v súlade s § 151 ods. 1 OSP.*

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 13. septembra 2011

JUDr. Igor Belko., v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Ľubica Kavivanovová